

نقش معلم در پرورش خلاقیت در دانش آموزان

www.ketab.ir

مؤلفان:

امین کبیری، ام البنین رحیمی

فصلنامه علمی-پژوهشی
فلسفه و اندیشه

سرشناسه	کبیری، امین، ۱۳۶۲ -
عنوان و نام پدیدآور	نقش معلم در پرورش خلاقیت در دانش‌آموزان / مولفان امین کبیری، ام‌البنین رحیمی.
مشخصات نشر	بجنورد: گسترش علوم نوین، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۱۰۰ ص.
شابک	978-600-8470-08-3 / ۱۴۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	فیها
موضوع	اندیشه و تفکر خلاق
موضوع	Creative thinking
موضوع	خلاقیت در کودکان
موضوع	Creative ability in children
موضوع	پرورش ذهن- راهنمای آموزشی
موضوع	Mental discipline-- Study and teaching
موضوع	معلمان
موضوع	Teachers
شناسه افزوده	کبیری، ام‌البنین، ۱۳۵۸ -
رده بندی کنگره	۱۳۵ / ۱۳۵ / BF۴۰۸
رده بندی دیویی	۳۵ / ۱۵
شماره کتابشناسی ملی	۳۷۶۲۵

انتشارات:

عنوان کتاب:

▪ مؤلفان:

▪ ویراستار:

▪ طراح جلد:

▪ نوبت چاپ:

▪ شمارگان:

▪ شابک:

▪ تعداد صفحات:

▪ قیمت:

گسترش علوم نوین

نقش معلم در پرورش خلاقیت در دانش‌آموزان

امین کبیری، ام‌البنین رحیمی

سینا حمیدی

هادی شاهی

اول، تابستان ۱۳۹۵

۱۰۰۰

۹۷۸-۶۰۰-۸۴۷۰-۰۸-۳

۱۰۰ صفحه

۱۴۰۰۰ ریال

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱	پیشگفتار.....
۲	مقدمه.....
۲	اهمیت موضوع.....
۳	تعریف اخلاقیت.....
۵	عوامل موثر بر اخلاقیت.....
۶	تعریف اخلاقیت در دیدگاه سازمانی.....
۸	نوآوری.....
۸	اخلاقیت و نوآوری.....
۸	نوآوری شامل چه چیزهایی است؟.....
۹	چگونه متغیرهای ساختاری بر نوآوری اثر می‌گذارند؟.....
۹	چگونه دانش‌آموز اخلاق می‌شود.....
۱۱	عوامل موثر بر اخلاقیت.....
۱۴	آموزش و پرورش و اخلاقیت.....
۱۶	ویژگی‌های افراد اخلاق.....
۱۸	موانعی که از بروز اخلاقیت جلوگیری می‌کند.....
۲۰	فرصت‌های اخلاقیت.....
۲۱	نقش مدیریت در پرورش اخلاقیت.....
۲۲	تکنیک‌های توسعه اخلاقیت گروهی.....
۲۴	ارتباط اجباری.....
۲۸	تلفیق.....
۳۰	تلفیق محتوا.....
۳۰	تلفیق مهارت‌ها و فرایندها.....

۳۰	تلفیق مدرسه و فرد
۳۳	عمومیت خلاقیت
۳۳	نقش مربی در خلاقیت
۳۷	روش‌های ایجاد تفکر خلاق
۴۲	وظایف نظام آموزشی در مورد خلاقیت دانش‌آموزان
۴۳	معلم پژوهنده و تربیت خلاق
۴۴	ضرورت اهمیت برنامه معلم پژوهنده
۴۶	روش اقدام پژوهی در ایجاد تحول در آموزش و پرورش
۴۸	چیستی و چرایی علم پژوهنده
۵۱	برنامه معلم پژوهنده در آموزش و پرورش
۵۵	نقش مدرسه در رشد و تکامل دانش‌آموزان
۵۷	ویژگی‌های مدرسه خوب
۵۹	راه کارها و پیشنهادات
۶۰	حلقه‌ای برای بهتر کار کردن
۶۱	غنی شدن برنامه‌های مدارس
۶۱	محدودیت‌های زمانی
۶۲	تضمین کیفیت
۶۳	نقش روابط انسانی در مدارس
۶۴	نقش جو
۶۵	رابطه حسنه
۶۶	اصول مهم در ایجاد روابط حسنه از سوی مدیر مدرسه
۶۷	قوانین و فنون کلی در روابط حسنه
۷۰	پیشنهادهای برای معلمان جهت خلاقیت دانش‌آموزان
۷۱	خلاقیت در آینده

۷۳	توضیح برخی از روش‌های پرورش خلاقیت در دانش‌آموزان
۷۷	نقش معلم در این زمینه
۷۹	وادار نمودن شاگردان به فکر کردن
۸۰	ویژگی‌های ذهن متفکر
۸۰	عوامل بستر ساز تفکر
۸۱	سازماندهی برای اندیشیدن
۸۴	معلم و تحول محوری
۸۴	روش‌های کاربردی پرورش خلاقیت در دانش‌آموزان
۸۶	پیشینه‌ای کوتاه از موضوع
۸۸	یک نتیجه
۸۹	شیوه‌های تدریس خلاق
۹۰	استفاده از روش بارش مغزی
۹۱	ارتباط با اذهان خلاق
۹۱	تشویق اندیشه‌ها و پیشرفت‌های بکر و ناب
۹۲	هنر پرسش
۹۲	شیوه‌های پرسش خلاق
۹۶	فهرست منابع
۹۶	منابع فارسی
۹۹	منابع خارجی

پیشگفتار

همه‌ی کودکان، خلاق هستند. اما به نظر می‌رسد بعضی از بچه‌ها خلاق‌ترند. بعضی از بچه‌ها خلاقیت را در زمینه‌های خاصی به نمایش می‌گذارند. معمولاً گفته می‌شود که این بچه‌ها در زمینه‌هایی به شدت خلاق هستند. پرکینز (۱۹۸۴) به شش ویژگی خاص در اشخاص به شدت خلاق اشاره کرده است. با توجه به نظریه پرکینز کودکان می‌توانند به راحتی مسایل را شناسایی کنند و مسایل را با انعطاف-پذیری از میان برمی‌دارند. اندیشمندان خلاق، عینی هستند. آنها نه تنها کارشان را تحلیل می‌کنند، بلکه به انتقاد دیگران توجه دارند. کودکان خلاق تن به قبول ریسک می‌دهد؛ از انگیزه، فراوان برخوردار است و برای ارضاء نیازهای شخصی میل به خلاقیت دارد.

اگر کمی وقت و حوصله کنیم، متوجه وجود خلاقیت در بچه‌ها می‌شویم. بهترین زمان برای اطلاع از خلاقیت کودکان، تماشای آنها هنگام بازی است. کودکان خلاق برای هر یک از وسایل بازی خود موارد استفاده متفاوتی پیدا می‌کنند و قبل از آن که به سراغ وسیله دیگری بروند، از آن به انواع مختلف استفاده می‌کنند. کودکان خلاق اغلب از منابع خود به انواع و اشکال مختلف و گاه حیرت‌انگیز استفاده می‌کنند. ذکر جزئیات یک ماجرا و به تفصیل سخن گفتن می‌تواند نشانه قدرت خیال و تصور زیاد باشد. بزرگترها باید به این مهم توجه داشته باشند که کودکان خلاق ممکن است رفتارهایی را نیز به نمایش بگذارند که گاه چالش برانگیز هستند.

مقدمه

خلاقیت واژه‌ی بسیار مهمی است و پژوهشگران برداشت‌های مختلفی از خلاقیت دارند و بالطبع تعاریف مختلفی از آن ارائه کرده‌اند. تحقیقات نشان داده است که همه‌ی انسانها قوه خلاقیت دارند. بعضی در یک زمینه خلاقیت بیشتری دارند و برخی در زمینه‌های دیگر؛ معلمان می‌توانند خلاقیت را در دانش آموزان شکوفا کنند و از این بپسند، بنابراین باید محیط و فضای مساعدی برای رشد و پرورش خلاقیت دانش آموزان فراهم آورد.

بدون شک آینه‌ی برجسته‌ای را خلاقیت افراد آن جامعه می‌سازد و در عصر دانایی محوری، کشورهایی که جایگاه مطلوب در رقابت‌های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی داشته باشد که روز آموختن و پرورش خلاقیت به دانش آموزان خود سرمایه‌گذاری کند، زیرا باینترتایج بسیمت مختلف و برخلاف تصورهای غلطی که خلاقیت را ذاتی می‌دانند، خلاقیت امری اکتسابی است. با پیشرفت روز افزون اطلاعات ورزشی جمعی باید بعضی از توانایی‌های انسان با انگیزه‌ی قوی آزاد شود و بتواند بیاندهد و تکامل یابد. خلاقیت مرکب از ادراک، پرورش نوآوری است و فرهنگ سازمانی بر نوآوری راه‌ها اثر می‌گذارد، زیرا آن سازمان بر افراد خلاق پاداش می‌دهد و آنان را تشویق می‌کند در نتیجه در بهبود راه کارهای آن سازمان اثر مثبت دارد.

اهمیت موضوع

تاکنون برداشت‌های متفاوتی از خلاقیت شده است. برخی به اشتباه آن را با هوش

بالا و برخی با موفقیت تحصیلی برابر می‌دانند. درحالی که اگر این گونه بود باید همه‌ی تیزهوشان را خلاق می‌دیدیم و بالعکس. عده‌ای نیز فقط مخترعان را خلاق می‌دانند یعنی دقیقاً خلاقیت را با ساخت وسیله‌ای جدید مرتبط می‌کنند و برخی نیز فقط افراد خیال‌بافت و رؤیا پرداز را خلاق می‌دانند. بنابراین لازم است ابتدا مفهوم دقیق خلاقیت روشن شود و سپس به سایر موارد آن پرداخته شود. افراد زیادی خلاقیت را معنی کرده‌اند. تورنس^۱ می‌گوید تفکر خلاق عبارت است از فرایند درک مشکلات، میل، کمبود اطلاعات و عوامل جا افتاده؛ حدس زدن و فرضیه ساختن در مورد این کمبودها؛ ارزیابی و آزمون فرضیه و حدس‌ها؛ اصلاح و ارزیابی و بالاخره ارائه نتایج. ورنر^۲ خلاقیت را توانایی فرد برای ایجاد بینش‌های جدید و بازسازی مجدد در علوم و سایر زمینه‌ها تعریف می‌کند. خلاقیت و نوآوری عبارت است از عملی و کاربردی ساختن افکار و اندیشه‌های نو که از خلاقیت اطلاعات بدست می‌آید و به صورتهای گوناگون عرضه می‌شود.

تعریف خلاقیت

قبل از ورود به موضوع بررسی راه‌های ایجاد خلاقیت، ارائه تعاریف گوناگونی که از آن شده است و نیز عوامل موثر بر آن ضروری می‌نماید. دانشمندان و صاحب نظران تعاریف متعدد و متنوعی از خلاقیت ارائه داده‌اند که در زیر به برخی از آنها اشاره می‌نماییم. پاپالیا خلاقیت را در دیدن چیزها با یک نظر نو و غیر معمولی و دیدن مشکلاتی می‌داند که هیچ کس دیگر وجود آنها را تشخیص نمی‌دهد و سپس ارائه رهیافت‌های جدید، غیر معمولی و اثر بخش را ذکر می‌کند.

^۱ تورنس، ۱۹۸۸.

^۲ ورنر، ۱۹۸۹.